GRADSKA BIBLIOTEKA
„JURAJ ŠIŽGORIĆ"
ŠIBENIK
NAUČNI ODSJEK

Šibensko izdanje (II)

Poštarina plaćena

TRIBUNA

IZLAZI SVAKI DAN
UPRAVA: Šibenik ulica Episkopa Milaša.
UREDNIŠTVO: Šibenik, ul. Ep. Milaša. Telef. 44.
PRETPLATA mes. d. 25, za inostranstvo din. 35.
Primerak 1.- din.

GODINA V | RUKOPISI se ne vraćaju | Sreda 5 maja 1937 | ČEKOVNI RAČUN Zagreb 46.798 | BROJ 101

Neposredno i stvarno sporazumjevanje država

Tumačenje g. Beka

BUKUREŠT, koncem aprila. Trodnevni politički razgovori poljskog ministra spoljnih poslova g. Beka završeni su potpunim uspjehom. To je mišljenje ne samo političkih krugova u Bukureštu, već i rumunske štampe, koja je u prošlosti kritikovala poljske metode u spoljnoj politici. Poljski i rumunski državnici naročito su obratili pažnju na uzajamne odnose izmedju Poljske i Rumunije i na njihove odnose sa drugim silama, a naročito sa njihovim zajedničkim susedima.

Poljska i Rumunija ujedinjene su savezom od 1921. U toku 16 godina ovaj savez nije oslabio. Prilagodjen prilikama, koje su se menjale, ovaj savez ostaje trajan i životan element spoljne politike rumunskog i poljskog naroda, i važan faktor evropskoga mira. Niko nije očekivao senzacionalni razvoj uzajamnih odnosa izmedju dva saveznika, niti se nako štogod moglo očekivati. Izjava oba ministra spoljnih poslova da je saradnja izmedju Poljske i Rumunije u okviru postojećeg saveza konsolidovana i da pokazuje zadovoljavajući napredak, od stvarne je i aktuelne vrednosti.

Vitalnost poljsko—rumunskog saveza dolazi od činjenice da je on odlično prilagodjen potrebama momenta. U svom govoru na svečanom ručku, koji je u njegovu čast priredio g. Antonesko 23 t. m., g. Bek je obeležio linije, kojima bi trebalo da se razvija, po njegovom mišljenju, konstruktivna i stvarna politika. On je istakao da je današnja generacija koja je prošla kroz toliko iskušenja u ratu i suviše brzo poverovala u mogućnost opšte medjunarodne mirovne organizacije na jednoj strani, tako da je izgubilo nadu pri prvim siptomima neuspjeha na drugoj strani. Današnja situacija opisuje se kao „kriza političkog sistema«. Ovaj opis ne izgleda tačan, jer kriza koja traje godinama postaje na kraju krajeva trajno stanje stvari, tojimo pred neminovnom revizijom političkih metoda i shvatanja, koji su do sada upravljali narodima. Postaje preka potreba da se od opštih i maglovitih planova predje na stvarne neposredne sporazume izmedju zainteresovanih država. Samo u takvim sporazumima može istinski politički interesi i namere naroda daju na kraju krajeva stvarno značenje svima faktorima. G. Bek nalazi da poljsko-rumunski savez, koji postoji već 16 godina i koji je još uvek snažan dokaz, daje najbolji primer ovoga metoda u politici.

Ove teorije, koje se tako jasno razlikuju od uobičajenih diplomatskih formula, učinile su dubok utisak na rumunske političke krugove. U službenom saopštenju ušle su i ove reči, što izgleda da pokazuje da će ove misli g. Beka biti od uticaja na dalji razvoj poljsko-rumunske saradnje.

Poljska i Rumunija složile su se i u pogledu zajedničkoga držanja prema svim evropskim aktuelnim problemima, naročito prema zajedničkim susedima. Ponovljeni politički razgovori izmedju Kralja Karola i g. Beka, što pretstavlja retkost u analima diplomatskih poseta, dokazuju da rumunski suveren, čiji je autoritet osnova politike njegove zemlje pridaje veliki značaj poljsko-rumunskoj saradnji. Poljska i Rumunija drže najglavnije pozicije u Evropi. Kao što je veliki bukureški dnevni list „Kurentul« primetio na dan dolaska g. Beka, Rumunija i Poljska drže najvažnije delove velike linije, koja ide od fjorda Varangera na Jegejsko More i koja deli konzervativnu, buržoasku Evropu od komunističke, proleterske Azije. Pojačana solidarnost rumunskog i poljskog naroda jeste doprinos stvari evropskoga mira i političkoj stabilnosti, koja je sada u ozbiljnoj opasnosti zbog ideoloških sukoba. Z.

RAZGOVORI U RIMU...

MARŠAL BALBO ZAMJENIĆE POTKRALJA GRACIJANIJA

Fon Nojrat dnevno održava duge konferencije — Pojačanje italijanske mornarice

MARŠAL BALBO

RIM, 5 maja (a) Iz vladinih krugova saznaje se da će maršala Gracianija na položaj potkralja Abesinije zamjeniti maršal Balbo guverner Libije. Kako je poznato prigodom zadnjih nemira u Adis Abebi potkralj Graciani bio je teže ranjen.

RIM, 5 maja (a) Grof Čano imao je jučer poslije podne dvosatnu konferenciju sa ministrom fon Nojratom. Prema službenom saopštenju razgovori su bili naročito srdačni.

O razgovorima italijanskih vodećih ličnosti sa pretstavnicima Rajha, kaže se u političkim krugovima Rima, netreba očekivati neka naročita obaveštenja niti kao njihov epilog neke senzacije. Ovo je samo nastavak razgovora započetih prvom posjetom generala Geringa, prijateljski razgovori dviju država koji se vode već od duže vremena o pitanjima koja interesuju obe zemlje.

Razgovori se vode na bazi osovine Rim—Berlin koja se i ovom prilikom manifest vala kao naročito solidnom.

RIM, 5 maja (a) Potsekretar za mornaricu admiral Kavanjari dao je u parlamentu izjavu u kojoj je podvukao da će Italija pojačati, u srazmjeri sa ostalim jedinicama, broj oklopljača kako bi italijanska mornarica postala okeanska. U tom pravcu se naročito radi.

RIM, 5 maja (a) U nizu razgovora italijanskih i njemačkih državnika u Rimu ističe se potreba uže kulturne saradnje obijo nacija. Ova je misija poverena dr Gebelsu koji će u tu svrhu stići koncem maja u Rim.

Na sastanku Čano—Nojrat jedno od glavnih pitanja tretirano je pitanje Španjolske. Njemačka i Italija svim svojim raspoloživim sredstvima nastojaće sprečiti uspostavu komunističkog režima u Španjolskoj.

RIM 5 maja (a) Za svečanost prve godišnjice carstva 9 maja vrše se velike pripreme. Ovim će svečanostima prisustvovati preko 40 hiljada fašista i oko 10 hiljada uroćeničkih trupa.

TOKIO, 5 maja (r) Japanski poslanik u Bernu naimenovan je za ambasadora u Rimu.

PARIZ, 5 maja (r) Ministar spoljnih poslova Delbos sa svojim iz ministarstva prisustvovao je govoru diplomatskom gala ručku koga je priredio estonski poslanik u novom poslanstvu.

Vojvoda i vojvotkinja od Vindsora dolaze u Dalmaciji

PARIZ, 5 maja (r) Ekspresnim vozom stigao je na stanicu dvorca Hande na želj. pruzi Tur—Alberg vojvoda od Vindsora. Na stanici ga je sačekao automobil gde Verfild.

U okolici dvorca nalaze se naročita odelenja engleske i francuske policije. Vojvodu prate tjelohranitelji.

Iz najbližih vojvodinih krugova dato je za javnost obavještenje u kome se kaže da će bračni par Vindsor poslije vjenčanja otići na kraće putovanje na kraju koga će svratiti u Dalmaciju gdje će proboraviti duže vremena na ljetovanju.

Delegacije za krunisanje odlaze za London

BUKUREST, 5 maja (o) Rumunjska delegacija za krunisanje u Londonu na čelu sa vojvodom Mihajlom kreneće 7 maja za Englesku razaračem „Regina Marija".

PRAG, 5 maja (č) Čehoslovačku će na krunisanju Đorđa VI pretstavljati u svojstvu »ambasadora u posebnoj misiji" pretsjednik vlade dr Hodža. U delegaciji se nalazi ministar vojske gen. Sirovi, kao i poslanik u Londonu dr Jan Masarik.

Garda Kralja Đorđa svestrano se sprema za svečanosti krunisanja. Njeni časnici vode stroga računa o izvršenju svih formalnosti. Slika prikazuje jedan „kritičan pogled" na ispravnost uniforme

Novoimenovani Bugarski poslanik u Splitu

SPLIT, 5 maja (b) U Split je doputovao iz Dubrovnika g. Ivan Popov, novopostavljeni Bugarski poslanik u Beogradu. G. Popov je u društvu arhitekta iz Sofije g. Stanecka Belkovskog proveo uskrsne praznike na našem primorju. Jutros je otputovao za Šibenik i Sušak a zatim će u Beograd da preuzme dužnost poslanika.

U razgovoru sa novinarima g. Popov je rekao izmedju ostalog: Na Vaš Jadran dolazim prvi put, lepotama prirode i gostoljubivošću naroda sam ustućen i oduševljen i naš i Vaš narod su braća te imaju mnogo zajedničkog u životu.

Radek i Sokolnikov zatvoreni u jednoj od najluksuznijih vila Moskve

MOSKVA, 5 maja (t) Tragikomedija trockističkog procesa najbolje se vidi iz hapšenja Radeka i Sokolnikova. Ova dva političara, koji su vodili u Rusiji stanuju u luksuznoj vili, 40 kilometara od Moskve. Treba istaći da je Radek dao najviše materijala za progonjenje Jagode optužio bivšega šefa G.P.U. za kriminalne radnje.

Zajednička spoljna politika Austrije i Madžarske

BUDIMPESTA, 5 maja [m] Na sinoćnjem banketu koji je regent Horti priredio u čast austrijskog saveznika pretsjednika Miklasa održane su značajne zdravice.

Goste je pozdravio regent Horti, a odgovorio mu je g. Miklas. U zdravicama je naglašena odanost Austrije i Madžarske osvvini Rim—Berlin koja je za buduće osnova njihove zajedničke spoljne politike.

TRIBUNA

Šibenik, 4 maja

Ovih dana završava se dvogodišnji period »demokratije« na kraju koga bi se mogla staviti i — tačka. No to je sporedno u ovom momentu. Na ove dve godine, godine razgovora o sporazumu i pripremamo za postignuće sporazuma, moglo bi se nadovezati i nekoliko godina pre njih. Stalni razgovori, dogovori, izleti i banketi itd..

Prema vani sve je britiralo, sve je bilo u epitetonima, sve sporazumno. Bilo je to zato jer se stvari nisu mogle javno diskutovati. Bilo je to zato, jer istina nije izbijalo na javu, a u koliko i je izbivala je nenormalnim putem, šapatom koji bi je i nehotice iskrivio..

Istinski i pravi Jugosloveni odmah po oslobođenju bili su organizovani u Demokratskoj stranci iz koje su zatim izašli oni jači i odlučniji, samostalni— demokrati, na čelu kojih je došao pok. Svetozar Pribićević. Posle njegove smrti „naslednici« u votstvu stranke skrenuli su s pravca šefove ideologije i sasvim razumljivo izazvali rascjep u samoj stranci.

Grupa koja je ostala verna jugoslovenskoj unitarističkoj ideologiji pok. Svetozara Pribićevića povela je samostalnu akciju obnove stranke. O ovoj svojoj odluci akcioni odbor dao je svoje obrazloženje u kome, između ostalog, konstatuje: Da je preostalo votstvo iz Zagreba za vreme poslednjih nekoliko godina neovlašteno od glavnine pristalica, koju je namerno izbegavalo, povelo celu stranku potpuno suprotno onome programu na kome su se samostalci okupili prilikom stvaranja same stranke. Ovu korekturu „nemožemo i nećemo primiti, niti smo voljni pasti u grešku, da od taktike, za koju više nepostoje razlozi niti opravdanja, pravimo novi program stranke«. Nova borba b. SDS „počinje da se ocrtava, ne više kao borba isključivo protivo nedemokratskih režima, već i kao borba protivu Srbije i Srbijanaca, sa nebratskom pretpostavkom da su ova pokrajina i njeni stanovnici uzurpirali vlast u Državi na račun ostalih pokrajina i njihovih stanovnika, što svima jasno gledajući na Srbima, Hrvatima i Slovencima, koji tako ne misle, oduzima mogućnost da i dalje sa rađuju politički u takvom društvu.“

U vezi s ovim konstatacijama ova je grupa donijela odluku da ostaje pri starom programu „isključujući ma kakve granice među braćom u jednoj i jedinstvenoj Državi«. Program može da dobije »izvesnu reviziju« „da se unapred ograđujemo od izvesnih našoj javnosti dobro poznatih preteranosti doktrinova ili zlonamernih ekstremista“. Ova revizija zamišljeno je „isključivo na demokratskoj osnovi i samo demokratskim metodama“. Sve se ove ove izmene mogu učiniti samo na kongresu stranke. Zato će ovaj kongres samostalaca biti sazvan u najkraćem vremenu u koliko to „političke prilike budu dozvolile«.

Apsolutno je potrebno „da naša stranka povrati svoju staru samostalnost koju je zahvaljujući greškama samozvanog vodstva, potpuno izgubila, vođena danas za sasvim tuđ račun i za nama strane ciljeve. Ako ne odričemo potrebu čak ni najintimnije saradnje sa srodnim političkim formacijama.“

Na kongresu će se izabrati »pravo vodstvo shodno statutima naše b. stranke i odrediti pravac buduće delatnosti stranke...“

X.

Djurdjevdan u našem narodu

Čovječji život vječita je borba. U toj borbi pobjeđiva ili bude pobjeđen. Među ljudima pobjeda se uvijek proslavlja a pobjeđeni ostanu potišteni i ožalјeni.

Đurđevdan u našem narodu simbolizira pobjedu, pa je taj dan vezan prastarim tradicijama i običajima. Opjevan je u narodnoj pjesmi, a i od našeg Starca Milovana. Uz Đurđevdan povezani su teški i krvavi događaji u našoj istoriji, jer su se naši pretci tog dana okupljali na dogovor, kako da zametnu krvavo kolo na obranu svoje zemlje i časti svoga naroda.

Kada su se junaci u jeseni rastajali, polagali bi zavjet da se o Đurđevdanu opet sastanu:

Kad se gora zaodjene listom
A zemljica zelenom travicom,
Kad prispije janje za zaklanje,
Kad osvane lijepi Đurđevdanak
Da se opet ovdje sastanemo.

I baš zato je: Đurđev danak, junački sastanak!

A sastanak junaka ispunjavao je duše raje i roblja velikom nadom i očekivanjem oslobođenja. Đurđevdan je dakle i dan nade i očekivanja.

Đurđevdan donosi i prirodi novi život: sunce grije toplije, gora se zaodjene listom, ptice pjevaju, potoci žubore i cvijeće miriše. A narod je označio dolazak proljeća i ljeta:

Nema proljeća do Đurđeva dana
Niti ljeta do sv. Petra.

Oko Đurđevdana isprepleli su se običaji nacionalno poljoprivrednog i higijenskog značaja.

Sve što se posije oko Đurđevdana to veoma dobro napreduje i daje lijep prihod. I kiša đurđevska neprocjenjivo je blago za usjeve. Naš narod vjeruje da su tri najbolje kiše: đurđevska, vidovska i petrovska.

U neku ruku Đurđevdan je kod našeg naroda u nekim krajevima i početak poslovne godine, jer tada se sklapaju novi ugovori.

Preporuča se da na Đurđevdan domaćica rano ustane, pa pomete dvorište crnom metlom, a poslije toga ubere snopić svježih kopriva poveže crvenim koncem i objesi iznad vrata.

Higijenski značaj Đurđevdana sastoji se tome što se na taj dan kupa i umiva đurđevskom vodicom, što se oblači čisto rublje i odijelo i što se ide u polje i šumi na uranak te provodi dan na čistom vazduhu.

Narod veruje: da svak treba da ustane na Djurdjevdan prije jarka sunca, pa će biti cijele godine zdrav. Isto tako će biti čitavu godinu zdrav onaj, koji se okupa prije sunca na izvoru vode. To naročito pomaže za reumatične boli.

Djevojke uoči Djurdjevdana vračaju isto kao i uoči Ivandana. Ako djevojka prebaci svoj pas preko grede a ispod jastuka metne ogledalo i srp pa legne da spava, onda će u snu vidjeti onoga koji joj je sudjenik. Djevojka ukrade pšenice kod nekog susjeda pa prespava sa tom pšenicom u džepu. Poslije dade nekom momku da pojede te pšenice, pa će je momak isprositi kroz malo dana.

Narod misli da se uoči velikih praznika najviše može učarati i omadijijati, pa tako i uoči Gjurdjevdana. Zato ako se tu večer opaše kuća bijelim pamučnim koncem biće nepristupačna svakoj madjiji.

Mladjariju vesell ranom zorom kititi kuće cvijećem i zelenilom: jorgovanom i miloduhom. Sve kuće osvanu na Djurdjevdan okićene a djevojke znadu koji su im momci kuće okitili. I one same pletu vjence i kite kuće.

Stari je adet da se mladjarija valja u rosnoj travi i ljulja na ljuljašci. Ponesu sobom uže u polje ili u šumu, veže ga stablu za grane pa se ljujaju naizmjenice. Obreda se cijelo društvo a uz to se pjevaju pjesme djurdjevske. Izmedju osta ih pjesama djevojke pjevaju i ovu :

Djurdjevdanče, brzo ti mi dodje
Mene mladu u matere nadje,
Drugi došo, a mene ne našo,
Već me našo kod dragoga moga.

Drugu pjesmu pjevaju momci:

Nasta lieče i proljeće,
Dodje Djurdjevdan
Svi se momci oženiše
A ja osta sam.
Mislim i ja o jeseni,
Ako budem zdrav
Imam dragu u sokaku
Ja je dobro znam,
Dao sam joj zlatan prsten,
Nek se moja zna,
Ona meni vezen jagluk
Da niko ne zna.

Marija Roca

Nešto o zastavama

(Nastavak V)

dok su nas Švabe i madžari, koji su izazvali svjetski rat za uništenje slavena, bacali u prve bojne redove, prema njihovoj lozinki za nas podjarmljene Slavene: „Im Frieden Vieh, im Kriege Kannonefulter“ (u vrijeme mira stoka, u ratu hrana za topove, kako bismo, bijući se sa svojom braćom, bolje učvrstili svoje stoljetno ropstvom; Onaj Vitez koji je sa svojom vojskom, koja je svojom hrabrošću zadivila čitavi svijet i nametnula se njegovom poštovanju, a koje je taj čitavi svijet iskazao Njemu—besmrtnom Kralju — na Njegovom sprovodu, poslije no su od tudina unajmljeni i plaćeni razbojnici oduzeli Mu život — izvojštio naše oslobođenje iz ropstva i ujedinjenje sa našom slobodnom jednokrvnom braćom.

Oba je ona zakona donio besmrtni Kralj, koga mi hrvati—jogosloveni nećemo prestati obožavati, jer imamo osjećaj ljodskog dostojanstva i ponosa. On nas je ljudima učinio kad je sa nas rastrgao ove ropstva. On je bio ovlašten i legitimisan, da pisanim zakonom proglasi za vječna vremena ono, što je nevidljiva Providnost od davnine bila odredila, davši isti jezik, koji opredjeljuje narodnost čovjeka, nama hrvatima, srbima i slovencima, da budemo i da ostanemo, ma gde po svijetu raštrkani bili, samo jedan narod, i da u našoj zajedničkoj kući, koju nam je On — veliki Kralj — svojom nepobjedivom vojskom, podvrgavajući se patnjama i požrtvovanjima, konačnom pobjedom sagradio i u nju okupio — i da toj zajedničkoj našoj kući nadjeno jedno ime i kao njeno obilježje odredi jednu zastavu.

Da je sve to Dr Suronja uzeo u razmatranje i u ocjenu, odnosno da je, pišući članak, pomislio, kako je morao, da taj članak može dospjeti u ruke pravnika, a i nepravnika ali inteligentnih ljudi, ne bi se bio osmjelio, ma kako drzak bio, da onakvim besmislenim i zlobnim člankom ispadne u javnost.

Takav članak služi „Jadranskom Dnevniku«, ako on drži do obraza, kod inteligentnih ljudi kao vrlo loša reklama.

Dr Suronja na koncu svog članka — pamfleta kaže, da su upravne vlasti u mnogo slučajeva pogrešno primjenjivale zakonske propise udarajući globe onima, koji su isticali „svoje narodne zastave“, i ako za taj čin nema kaznene sankcije.

Mi naprotiv, s obzirom na sve gore izloženo, tvrdimo, da su upravne vlasti ispravno i po zakonu postupile, kad su primjenile zakonske propise i udarile globu onima, koji su istakli plemenske zastave, odnosno da su pogazile zakon kad nisu pozvale na odgovornost i kaznile odnosne prekršioce.

Posve je prirodno, da, kad je zakonodavac nešto naredio ili zabranio, on je istodobno htio, da se njegove odredbe poštuju i sa strane vlasti i sa strane građana, jer drukčije zakoni ne bi imali ni cilja ni smisla. Kad pak zakonodavac nije u zakonu izričito odredio kaznu, kad je prema tome u zakonu praznina, mora se posegnuti za „analogijom“, kako to naređuje propis § 7 općeg građanskog zakonika. Po tom propisu ako se jedan pravni slučaj ne može presuditi ni po riječima ni po naravskom smislu zakona, ako se, naime naiđe na jednu prazninu zakona, mora se posegnuti za zakonima, koji slične slučajeve riješavaju. To je pravno načilo bilo prihvaćeno u svim zakonima u svim izakonodavstvima. Uostalom i u Austriji bilo je zakona, i baš zakona o policijskim prekršajima, kao i u našem slučaju, gde nije bilo određena kazna. U tim slučajevima postupalo se je na način, koji je naveden na str. 402, 40 prvog sveska „Ernst Mayrhofer's Handbuch für den politischen Verwaltungsdienst“. Kad, naime, nisu u zakonim ili uredbama predviđene kazne za prekršaje policijske prirode, ako se ne radi o djelu, koje pada pod udar opšteg krivičnog zakonika, na učionica djel primjeniče se kazna, ali ta kazna n može da bude strožija od one, koja bila najblaža, kad bi to djelo bilo pr stupak ili prekršaj slične prirode p opštem krivičnom zakoniku. Ta su djela u našim krajevima, u nasljedstv Austrije, kažnjavala po Bachovoj p tenti od 20 aprila 1854 D. Z. L. Br 9 dok Državn Savjet nije donio u svoj opštoj sjednici 29 aprila 1933 riješen u jednom slučaju po policijskoj kriv i kazni.

U tom se riješenju, pored ostalog kaže, da je zakonom o unutrašnjoj pravi od 19 juna 1929 sa izmjenama dopunama od 9 oktobra iste godine z konodavstvo o policijskim prekršajir bilo izjednačeno, jer je po odredbar člana 73 i 76 pomenutog zakona k žanjavanje građanskih lica, u koliko kažnjavanje ne pripada sudovima drugim vlastima, dato u nadležnost pravne vlasti. Time su prestale va kaže Državni Savjet, ranije odredbe, i Bachova patenta. Prema tome istica plemenskih zastava zabranjeno po § zakona „o nazivu i o podjeli Kraljev na upravna područja“, i neisticanje žavne zastave u dane kad je na đeno u § 9 zakona »o državnim pra cima«, a sa strane onih koji su u s slu istog § dužni da državnu zastav te dane istaknu, kažnjava se po tačk člana 78 zakona o unutrašnjoj up novčanom kaznom od 10 do 500 d ra, a za slučaj da se ta novčana ka ne može naplatiti, zatvorom od 1 10 dana.

(Nastaviće se)

Zbor jug. nac. stranke u Šibeniku i Splitu

Split, 5 maja

Primamo iz sekretarijata JNS: Kako je već najavljeno Jug. nacionalna stranka održaće skorih dana u Primorskoj banovini nekoliko konferencija i zborova i to ovim redom: na Duhove 16 t. m. u Šibeniku, na Duhovni ponedjeljak 17 t. m. u Splitu, a sutradan u utorak 18 t. m. na večer konferencija u Mostaru.

U ponedjeljak 17 t. m. održaće se u Splitu sjednica širег Glavnog odbora JNS za Primor. banovinu.

Ovim sastancima prisustvovaće pretsjednik stranke g. Petar Živković, potpretsjednik g. Joso Banjanin, gen. sekretar dr A. Kramer, pretsjednik banovog odbora g. dr B. G. Angjelinović i sekretar g. ing. M. Paštrović.

☐ DALNJE RUŠENJE starog samostana sv. Marije. E da se uzmogne sagraditi što veličanstvenija i prostranija pravoslavna crkva u Splitu, a u duhu gradskog projekta, pristupiti će se skorih dana daljnjem rušenju ovog starog manastira. (ić)

☐ PREORJENTACIJA ZADRUGA RA. Potrošna zadruga r. s. o. j. u Donjem Docu na svojoj skupštini od 25 ov. mj. zaključila je da istupi iz članstva Zadružnog Saveza u Splitu, a da pristupi u članstvo Pomorske Centrale zadruga u Splitu. (ić)

☐ NOVA ZADRUGA U SPLITU. U nedjelju je osnovana Kreditno — Štedna zadruga bankarskih, osiguravajućih, industrijskih, trgovačkih i zadružnih činovnika u Splitu. Ova će zadruga ispuniti one praznine, koje su se osećale na telu privatnih nameštenika i činovnika uz njihovu kjasnu organizaciju. Zadruga je zaključila da pristupi u članstvo Saveza privrednih zadruga za Jugoslaviju u Ljubljani. (ić)

☐ BLAGDAN SV. KRIŽA proslavljen je i ove godine u Velom Varošu, ali sa razlikom, da je ove godine sve provedeno po naredenjima Ras Paške. Sa glavnog mjesta na zvoniku dignuta je državna zastava i zamenjena sa plemenskom. Vodeći ljudi a i sam presv. biskup imali bi jednom da uvide da u katolici i oni (dapače i bolji) koji politiku sa crkvom ne mešaju. (ić)

☐ PRAVOSLAVNA LITIJA. U nedjelju u 4 sata jutrom (u zoru) održana je litija pravoslavaca Splita. Litija je imponirala po broju učesnika. Sudelovala je željezničarska muzika, kao i sam komandant mesta. (ić)

☐ LITURGIJA U TROGIRU. Na Uskrs odslužena je Sv. Liturgija u Trogiru u sali Sokolskog društva. Liturgiju je odslužio arhimadrid g. Joah. Bjedov. Sudelovali su svi pravoslavci Trogira kao i također veliki broj katoličkog gradanstva. (ić)

☐ SRUŠENA DIZALICA NA VELIKOM GATU (DIGI) još vazda leži onako slomljena. Kako su te dizalice od svakodnevne potrebe, bilo bi poželjno, da se pozvane Vlasti maknu, ima više što traže interesi našeg izvoza i uvoza, a u ostalom nije niti lepo preko godinu dana gledati onu grdesiju na izloženoj tački našeg splitskog gatа. (ić)

☐ SMOTRA HRVAT. DRUŠTAVA, koja je određena za dan 7 maja o. g. otkle na dan gradskog patrona Sv. Dujma, kada je grad prepun otočana i gostiju, izgleda da će imeti velikog uspeha, jer su n. pr. fotografi već dobili nalog da fotografišu obično popodnevno kolo zagoraca na narodnom trgu, maršliranje vatrogasaca sa muzikom, uobičajne koncerte muzika i čitave naroda na obali splitskoj itd, a što će se konačno prikazati sve pod oje. (ić)

GRADSKE VIJESTI

U ŠIBENIKU JE ODRŽANO
sresko nastavničko vijeće
uz sudjelovanje svih nastavnika osnovnih škola

Šibenik, 5 maja.

Jučer je uz sudjelovanje nastavnika svih osnovnih škola na području šibenčkog sreza započelo zasjedanje trećeg nastavničkog vijeća. Pored ostalih otvaranju nastavničkog vijeća prisustvovao je sreski načelnik g. Šime Urlić, sreski školski nadzornik g. Miloš Triva, veći broj g.g. profesora drž. učiteljske škole, mnogi svršeni učitelji—ce, koji još nijesu stupili u državnu službu i svi maturanti—ce šibenske učiteljske škole. Vijeće je otvorio školski nadzornik gosp. Miloš Triva, koji se zahvalio na brojnom odazivu i govorećі o važnosti održavanja nastavničkih vijeća iznio je ujedno njihov značaj, jer se pomoću istih pruža mogućnost nastavničkom staležu da se medjusobno upoznaju i da izmenjuju misli o daljnjem radu na polju prosvjete. Uz bezbroj ostalih problema — kazao je g. Triva — naročito se u nastavničkom zvanju mora isticati učiteljeva ličnost, koja igra veliku, jedinu i glavnu ulogu u napredovanju školske djece. U ličnosti učiteljevoj mora da bude izgradjena stručna i opća sprema. Kad učitelj posjeduje pored ostalih i takove vrline može postići maksimum nastavničkih cilјeva. Sreski školski nastavnik otvarajući treće nastavničko vijeće, pozdravio je sreskog načelnika g. Urlića, profesora g. Klonimira Škalka i ostale g.g. učitelje, koji su uzveličali svojim prisustvovanjem ovo toliko potrebito zasjedanje nastavničkog vijeća i koji će svojim referatima doprinjeti mnogo na usavršavanju poduke u osnovnim školama.

Prvi je održao predavanje g. profesor Klonimir Škalko o temi: Pismeni sastavci u svijetlu novih metodičkih strujanja. — U dvosatnom razlaganju predavač je iznio ovo delikatno školsko pitanje u čitavoj punoći jasno i plastično. Prikazao je razne smjerove u tom pitanju do najnovijih shvatanja, a onda se osvrnuo na naše prilike i dao stvarne predloge i upute za napredniji metodički rad u razvitku pismenosti. Predavanje je bilo pažljivo saslušano, pa je povedena živa diskusija.

Poslije toga održao je sreski školski nadzornik g. Miloš Triva predavanje o višoj osnovnoj školi. Predavač je podvrgao kritici program i organizaciju viših osnovnih škola i dao vrlo zgodne sugestije za pravilno rješenje ovog važnog pitanja u razvitku narodnog prosvjećivanja.

Poslije podne nastavlo se rad izlaganjem učitelja g. Vitomira Girarda o uspjesima rada po globalnoj metodi u početnom čitanju i pisanju, a g. učitelj Gabrijel Cvitan održao je predavanje o metodama početnog čitanja i pisanja. Sva su predavanja bila pregledna, stručna i vrlo pažljivo saslušana. S tim je završen prvi dan vijećanja i danas je nastavljeno sa izlaganjima učitelja gosp. Branka Stojanca o potrebi i važnosti djačkih samouprava, te administrativnih napomena nadzornika gospodina Miloša Trive. (t)

Đurđevdanska akademija
naraštajskog otsjeka Sokolskog društva

Šibenik, 5 maja.

I ove će godine Sokolsko društvo proslaviti Đurđev—dan. Naročiti program proslave upriličio je naraštajski otsjek. Sutra u jutro u 4 i po sata sastanak naraštaja i djece pred Sokolanom; u 5 sati polazak na uranak; u 7 i po takmičenje naraštaja (letno vežbalište); u 11 i po koncerat Sokolske glazbe na Poljani kralja Petra; u večer u 20.30 minuta akademija u Sok domu sa sledećim programom.

Sokolski pozdrav, pjeva naraštaj i djeca; državna himna, orhestar naraštaja; J. Polnorevа: „Igra suncobrana“ (izvađaju ženska djeca); Zajc: Uvertira (odboj) sokolska glazba; Zajc: Preporod izvodi muška djeca); vježbe na gredi (ž nar.); Moritz Moszkovski: Krakovjak (klavir 4—mino); vježbe na ručama (m. nar.); proljeće se budi (sokolska glazba); Agata Žic: „Uspomene“ (ž.nar.); Sedlaček: Hej Sloveni (izvađa m. nar.); glazba — odmor; A. Mudri: „Čuvajmo Jugoslaviju“, patriotska televežbeno šena uz recitaciju u 3 prizora, izvađa naraštaj; koračnica (sok. glazba).

Glazbom dirigira Mo Ivo Žepina, na klaviru prati J. Bumber.

Ulaznice: I mjesto 8 dinara, II mjesto 6 dinara, stajanje dinara 2.—

Utakmica „OSVIT“ - „VUK“

Sutra na blagdan Spasova u Splitu odigraće se na Vukovom igralištu u nastavku igara za prvenstvo Splitskog nogometnog potsaveza. „Osvit“ će na ovoj vrlo važnoj utakmici nastupiti u kompletnoj i najboljoj postavi kao favorit, jer sada poslije pobjede „Splita“ na „Vukom“ ima najviše šansa da postane potsavezni prvak i da se kao takav bori u kvalifikacionim natječanjima za ulazak u nacionalnu ligu. Sibenčani se nadaju pobjediti, ma da su slaba i kišovita vremena i blatnjav teren na Subićevcu spriječili Osvitovu momčad, da se još bolje pripreme treningom, da bi sa još većom sigurnošću mogli pobjediti Vukov team, koji se reklo bi posliie poraza sa »Splitom« nalazi u maloj dekadenci. Sa »Osvitom“ polazi u Split rekordan broj njegovih najvjernijih navijača i simpatizera, koji će bodriti svoje miljenike i drukanjem potpomoći ih da svoj težak i odgovoran zadatak dokrajče sa uspjehom. Pođe li Osvitašima za rukom da pobjede „Vuka« riješiće se pitanje prvaka SNP i ujedno će „Osvit“ bez obzira na ishod i rezultate ostalih dvija utakmica, koje još ima odigrati, započeti da se spremа za kvalifikaciona natjecanja, da bi ako ga posluži sreća, ušao i u samu ligu. (t)

☐ ZBOG PRAZNIKA Đurđevdana i Spasova naš list ne izlazi!

Šibenik, 5 maja.

☐ ZBOG POKUŠAJA SILOVANJA malodobne djevojčice uhapšeni su jučer u Novigradu i strážarno sprovedeni u zatvore sreskog suda u Obrovcu Vice Batur Vicin i Martin Batur pok. Marka, seljaci iz Pridrage. Oni su čini se dogovorno u isti dan sačekali iza grma djevojčicu M. Batur od 11 godina, nad kojom su izvršili silovanje i potom pobjegli. Napastovana djevojčica nešto iz straha, a još više od stida u prvi mah nije htjela ništa nikome da kazuje, ali je ipak kasnije odala napastnike koji su bili odmah uhapšeni. Ona je upućena liječniku na pregled, a protiv Martina i Vice Batura upućen je krivični postupak. (t)

☐ KROZ MJESEC APRIL posjetio je Šibenik rekordan broj stranih turista, za dvostruko veći nego li je bilo u istom mjesecu prošle godine. Jednako tako bio je rekordan broj prospavanih noći, što najbolje dokazuje da su prirodne ljepote i znamenitosti našega grada svratile na sebe veliku pozornost domaće a još više strane publike. U prošlom mjesecu posjetilo je Sibenik i prijavilo noćivanje 267 Jugoslavena, 10 Talijana, 97 Njemaca, 20 Austrijanaca, 13 Čehoslovaka, 7 Francuza, 2 Poljaka, 2 Madžara, 3 Američanina, 25 Svicara, 10 Engleza, 2 Rumunja, 7 Danaca, 4 Litvanca, 1 Grk, 1 Norvežanin i 1 Švedanin. Ukupno je bilo 482 stranca sa 1200 prospavanih noći. U gornju statistiku nijesu ubrojeni mnogi domaći i strani turisti, koji su posjetili Sibenik i bližu okolicu u grapama, a i takovih je u mjesecu aprilu bio rekordan broj. (t)

☐ ING. AUGUST KOSUTIĆ, potpredsjednik b. HSS stiže večeras ubrzanim vozom u Sibenik na putovanju za Split, gdje će u petak na blagdan sv. Duje prisustvovati pjevačkoj smotri seljačkih društava. Po dolasku održaće sa balkona hotela „Krke« politički govor. (t)

☐ BUGARSKI POSLANIK na našem dvoru u Beogradu proputovao je jučer automobilom sa svojom suprugom i ličnim sekretarom kroz Sibenik. Poslije ručka bugarski poslanik proslijedio je preko slapova Krke za Sušak. (t)

☐ KRAJEM OVOG MJESECA započeti će pred velikim senatom okružnog suda glavna i vrlo interesantna rasprava protiv Blaža Ercegovića, bivšeg kuhara na parobrodu »Kozjak“, koji je na 29 januara na obali golim nožem navalio na Pašku Bogavčića, brijača iz Rogoznice. Ovaj krvavi događaj koji je izvršen u sred bijela dana na obali na očigled mnoštva svijeta izazvao je pravu strku, jer je smrtno ranjeni Bogavčić držeći se za utrobu iz koje je šikala krv iz svega glasa zapomagao, a da očevidci ovog krvoproliča nijesu u prvi mah bili svijesni onoga što se je čas prije pred njihovim očima odigralo. Obzirom na sve to i jer je napadač star čovjek, koji je bio uvijek uzoran član posade na parobrodima, za raspravu vlada veliki interes. (t)

☐ U BIOGRADU N-M. pobjegao je učitelj tamošnje osnovne škole D. N. sa jednom 15 godišnjom djevojčicom, ostavivši kod kuće zakonitu ženu. Izvidima koji su po nestanku „mladenaca“ povedeni ustanovilo se da su pobjegli u subotu na večer automobiliom u pravcu Gračaca. Roditelji su prijavili nestanak svoje kćerkice vlastima, koji su protivni da podje za učiteija, koji je vjenčan i koji je moralno obavezan da živi i da se stara za svoju zakonitu ženu. Učiteljevu ženu bolno se dojmio korak njezina muža, koji je uslijedio bez njezina znanja i bilo kakova obiteljskog razloga. (t)

☐ PORODICA g. Ilije Žugića art. brigadnog generala nemože primati posete o svojoj slavi Đurđev—danu.

Veliko interesovanje za koncert „Kola“ u Kninu

koji se održava 6 maja t. g. u Grand Hotelu

Knin, 3 maja 1937.

Kad je šibensko M. F. D. „Kolo“ o trag tri godine polazilo na turneju po Južnoj Srbiji, bilo je na kninskoj željezničkoj stanici sačekano od mnoštvo kninjana, prijatelja lijepe pjesme, koji su Kolaše pozdravili i pozvali, da se na povratku sa turneje zaustave u Kninu i priređe koncerat. Kolaši su to bili i obećali, ali veliki trud i napori, kojima su bili izloženi na toj uspjeloj turneji, onemogućili su taj toliko željkovan nastup „Kola“ u Kninu. Poslije toga šibensko „Kolo“ je nekoliko puta bilo pozivano da pjeva u Kninu, ali kad bi se Kolo odlučilo na gostovanje, pojavile bi se razne zapreke. Jedna od glavnih zapreka bilo je pitanje koncertne dvorane, jer u Grand Hotelu subotom i nedjeljom imamo tonfijm, a „Kolu“ je opet bilo teško gostovati u radnim danima, jer njegovi članovi su sve ljudi od posla.

Velikom susretljivošću vlasnika Grand Hotela gosp. Lače, ove godine je napokon omogućeno gostovanje „Kola“. U četvrtak, 6 maja t. g. makar je toga dana katoličko „Spasovo“, a pravoslavni: „Đurđevdan“, gosp. Lače je besplatno ustupio svoje prostorije „Kolu“, tako da više ne postoje nikakove zapreke gostovanju istoga. Po gradu su već oblijepljeni plakati koji najavljuju koncerat ovog već dosta renomiranog pjevačkog zbora, pa je ta objava među građanima izazvala tako veliki interes, da se već sada predvida, da će dvorana Grand Hotela biti malena da primi toliko slušateljstvo. Zato je „Kolo“ zamolilo svog bivšeg člana gosp. Dragu Friganovića brijača u našem gradu, da stavi u pretprodaju karte, kako večeri 6 maja nebi bilo stiske i navale na blagajni. Na ovo se upozoruje naše cijenjeno građanstvo, osobito oni, koji na vrijeme žele da rezerviraju stoiove.

Zbor „Kola“ nastupa u svom kompletnom sastavu, kao i na nedavno izvršenoj turneji po Slavoniji i Vojvodini. Sa zborom će dirigirati njegov već proslavljeni dirigent prof. M. Stipičević, koji već dugo godina djeluje u Kolu, te je od jednog provincijskog zbora stvorio jedan od najboljih muških zborova u državi, kako to kaže kritičar beogradske „Pravde“. Sa zborom dolaze i svi njegovi solisti tenori Bruno Belamarić, Joso Vikario, Krešo Crnogaća, baritoni Dujo Belamarić i Šime Škariica. Tenor Belamarić koji će ovog puta pjevati Hristovu bugarsku junačku pjesmu „Vila se j' gora“ i Gotovčev : „Marjane“ već je poznat kninskoj publici iz njegovih ranijih gostovanja sa bivšom šibenskom Filharmonijom i bivšim zborom Jadranske Straže, sa kojim je on i dirigirao, te polučio veliki uspjeh u našem gradu. Koncertni program sastavljen je od 20 savremenih kompozicija i harmonizovanih narodnih pjesama od Juneka. Gotovca, Hristova, Jozefovića, Zganeca, Odaka, Vrhovskog, Berse, Hatze-a.

Večeri 6 maja t. g. će dakle naše građanstvo imati prilike da slusa i uživa u pjesmi našeg dragog gosta šibenskog Masarykovog Kola“. Kn.

ZLATARSKA RADNJA
Ante Fantulin - Šibenik
Izbor dragocjenih predmeta nar. dalmatinske izrade. - Naočali za ljeto - Popravci

MALI OGLASNIK

Do 15 riječi D. 6, svaka daljnja reč 50 p.
Ako je adresa u upravi Din 7.—
Za pismene upite treba poslati D. 2 u markama (uvrštava se najmanje 2 puta)
Pripoceno po retku D 10 — Oglasi poitarifi

LICITACIJA

za opskrbu bolnice živežnim namirnicama i drugim stvarima

Na osnovu člana 94 Zakona o držav. računovodstvu i ovlaštenja Kr. Banske Uprave primorske Banovine u Splitu od 23 IV 1937 god. Vl. No. 11286 održaće se dana 8 maja 1937 god. u 11 sati pre podne u kancelariji Banovinske Bolnice u Zemuniku, druga ofertalna licitacija u skraćenom roku od 10 dana za slijedeće nabavke :

a) govedina, teletina, janjetina
b) kruha
c) mlijeka
d) povrća i voća
e) svih drugih živežnih namirnica i potrošnog materijala, za vrijeme od 8 maja do 30 septembra 1937 god.

Ponude taksirati po Tbr. 25 plus 50% banovinske takse.

Kaucija za meso iznosi Din 1500.—, za kruh Din 700.—, za mlijeko Din 600.—, za povrće i voće Din 300.—, za naftu Din 500.—, za sve druge živežnena mirnice, te sapun, sodu, benzin, petroulje i drva Din 2400 —. Kaucije treba da budu predane blagajni bolnice najdalje do 10 sati na sam dan licitacije.

Ponude koje ne budu u svemu odgovarale uslovima licitacije, ili koje budu uslovljavale izmjenu propisanih uslova, kao i ponude podnešene poslije nego je zaključeno primanje ponuda, neće se uzimati u postupak.

Uslovi za ovu licitaciju mogu se vidjeti i dobiti u kancelariji bolnice za vrijeme uredovnih satova.

Uz broj 877 od 27. IV. 1937.

Iz Uprave banovinske bolnice u Zemuniku.

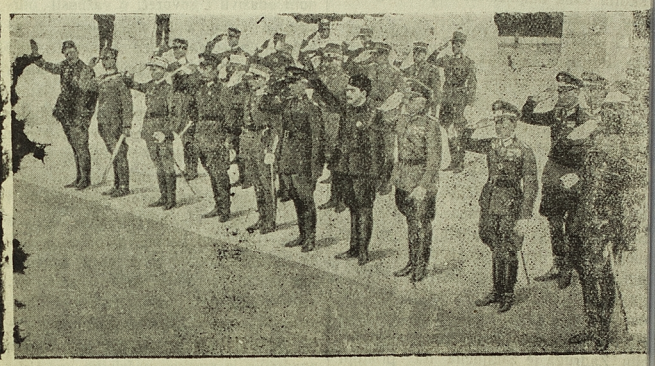
130—3

Izgubljen je muški ručni zlatni sat, uspomena, u nedjelju na Poljani. Moli se poštenog nalaznika da ga uz nagradu preda na policiji.

☐ PRAZNU SOBU sa strogo posebnim ulazom u Splitu traži se za odmah. Prednost centar grada. Cijenjene ponude na upravi lista.

Njemački konjički oficiri pokonili su se sjeni svojih palih drugova u Svjetskom ratu na njemačkom vojnom groblju u Rimu

PODLISTAK

ŠPANJOLSKA

u očima jugostovenskih mladokatolika

O događajima u Spanjolskoj malo tko što pouzdano znade. Jedni javljaju ovo, drugi ono, te čovjek ne zna kome bi vjerovao čitajući i slušajući što se u toj zemli danas događa. Prava terra incognita — spaniche Dörfer, o kojoj se mnogo i piše. Tako ljubljanska katolička i konservativna smotra „Dom in svet“ — donosimo zanimljiva opažanja. Prema ljubljanskom „Jutru“ od 28—IV 1937, ona piše :

„U poznatoj katoličkoj reviji »Dom in svei“ objavlja Eduard Kocbek zanimiva „Razmatranja o Spanjolskoj“, koja zaslužuju da ih bar u izvatku prikažemo čitateljima.

G. Kocbek, voda mlade katoličke slovenske inteligencije, ističe da želi upozoriti „na historijsku krivnju španjolskog kršćanstva i onih kršćana, koji danas više drže do vanjskoga sjaja nego do nutarnje sabranosti, i to ne da umanji krivicu zločina, što ih je katolička crkva pretrpjela i još trpi, već da pobije drsku tvrdnju fašista, koji težište spora prenose drugamo i hoće da je građanski rat u Spanjolskoj — vjerski rat. Uzroci naime strašnom i krvavom obračunu u Spanjolskoj nisu vjerski, nego su društveni.

Po piščevu je mnijemu prvi uzrok u nemogućem i neodrživom gospodarskom položaju tamošnjega puka, a u prvom redu što još nije riješeno agrarno pitanje. Vlasnici latifundija (među tima je i crkva) su uz vrlo niske težačke dnevnice a carinama zaštićeni nagomilali silno blago.

Drugi uzrok leži u vjerskom oslabljenju i mlohavljenju Spanjolaca. Crkva se sa svojim prelatima odviše udaljila od svoga puka, vjera je postala domenom viših slojeva, tako da su plemićski dvorci imali svoje svećenike, a kmetovi ostadoše i bez katekizma. Veliku, zaista veliku krivnju za to rasulo — veli Kocbek — nosi spanjolsko svećenstvo, osobito ono više. Otpor protiv vjerskim zabludama prenio se na vjeru kao što se i čuvanje građanske udobnosti i društvenog reda izjednačio s čuvanjem same vjere. Takvi svećenici i intelektualci postadoše i gluhi i slijepi za društvenu pravdu. Svećenici su bili u feudalnom duhu odgojeni manarhistični činovnici — odgojitelji u prvom redu dobrih podanika, učitelji poprečnog čovjeka. K tome je bilo među njima i neuravnateže nth areligioznih tipova, bez znanja i bez smisla za pravo kršćansko čudoređe. Dali su se u slpžbu šačice ljudi, koji su bezobzirno izrabljivali narod. Spanjolska je crkva nagomilala nebrojeno blago i bogatstvo te postala jednim od najstrašnijih tlačitelja radništva. U bankama, u poduzećima, u parobrodarskim društvima, u privatnim željeznicama i rudnicima — svagdje nalaziš crkveni kapital koji dosiže na miljarde.

U drugom dijelu riše pisac razvoj Frankove urote, koju je započeo 18 jula 1936 u Maroku a sada stoji pred Madridom. Ko bude pisao povijest tih strašnih dana — sine ira et studio, — reći će da je istina o španjolskom ratu podijeljena kao što su i ljudi podijeljeni: Na obje se strane događaju strahote, obje su strane krvavih ruku; u jednom se i u drugom taboru muči, ubija, pali i žeže.

To treba istaći, jer dio evropske štampe piše tako da čitaoca gotovo sili da stvori pojam o bijelom i nevinom te o crvenom i razbojničkom taboru. Ako je pak potrebito koji tabor osuditi, to treba osuditi fašistički tabor, jer se gradi braničem kršćanstva, a pri tom postupa nekršćanski.

Po mnijenju g. Kocbeka urota je nastala „bez razboritog razloga“. Sto više „Pobuna vojske i generala je ilegalna, protuzakonita, jer nije bilo uvjeta, koje katolička teologija zahtijeva za opravdanu oružanu bunu“. Urota generala je urota ljudi, koji su prisegli vjernost republici, protiv republikanske vlade, koju je Spanjolska sebi slobodno izabrala.

Nauka i metoda fašišma su — po Kocbeku — za katolike neprihvatljivi, jer nisu ništa drugo nego vješto prikrivan materijalizam, nijekanje osobnosti i lične slobode, a nada sve robovanje crkve prolaznoj državi. Kao glavni uzrok svoga oružanog ustanka navode španjolski fašisti sve to jaču boljševizaciju španjolskog pučanstva, međutim po izjavama mnogih trijeznih španjolskih katolika komunističke Spanjolske uopće nije bilo. Komunizam služi fašistima samo izlikom da mogu lakše nastupiti protiv radnog naroda...

Dalje govori Kocbek o zločinima nad katoličkom crkvom i njenim vjernicima. On ih osuđuje, ali navodi i uzroke s kojih je do njih došlo. Tu je za pisca od presudne važnosti odgovor na pitanje: „Sto su pretstavnici Crkve učinili, kad su se generali proti vladi pobunili?“ Odgovor je jasan i presudan: Prešli su na stranu generala, feudalaca i desničarskih ideologa. Svećenstvo je u samom početku znalo za urotu i pomagalo je kod spremanja urote. Kad je urota buknula, svećenstvo je javno podržavalo vjernike da se priključe buntovnicima a i samo se stvarno t, j. oružjem priključilo... Osim u zemlji Baska sva vjerska središta pretvoriše se u utvrdničke gnijezda. Mnogi su samostani bili tako spremljeni da su se kobnu noći smjesta pretvorili u tvrdave. Jo su više španjolski katolici ogorčeni, što urotnici u ime kršćanstva upotrebljavaj i nešpanjolske i nekršćanske ćete, d tankove zovu imenom Karmelske Dje vice i počinjaju kojekakva svetogrda, upravo je nepojmljivo proganjanje ba skijskih katolika, svećenika i vjernik koji se bore uz vladu, jer hoće odušev ljeno da doprinesu spobjedi demokra cije, koja je njihov davni cilj. I zanim vo je — opaža Kocbek — da sva ka tolička štampa šuti o grozotama na Baskima, iako je broj ubijenih baski skih svećenika veći od broja ubijeni u Mehiku, iako je katolicizam Baska poredbi s mehikanskim — bez ljag Uz junaštvo baskijskih svećenika ko se bore zajedno sa svojim vjernicim ne smijemo zaboraviti ni svećenika Kataloniji i Španjolskoj, koji su se pr družili vladi da s ljubavlju i vjernošć spase ono što se ne može mačem vjerski ugled katoličanstva“. (g)

Pokućstvo izrađuje najmodernije spavaće i jedaće sobe kao i ostali nameštaj. Ručni solidan rad.
Sr. Bator, Vodice

Dirktor : HAMILKAR VITALIJANI — Glavni i odgovorni urednik : BRUNOSLAV J. LORINI — Stampa : Tiskara E. Vitaliani i Sin, Sibenik — Platilo i tuživo u Sibeni